

Sacramentsdag (B), 2 juni 2024 Monique Derks

Exodus 24, 3-8; Marcus 14, 12-16.22-26

Verbonden met elkaar

Herinner je het zich nog of zie je het bij de kinderen en hun gezinnen of wellicht heb jezelf een gezin met jonge kinderen of met rondvliegende pubers? Hoe lastig is het dan als hardwerkende ouders met schoolgaande kinderen om samen aan tafel te eten. De één gaat 's middags naar een knutselclub en die moet nog gebracht en gehaald worden, helemaal op de fiets heen en weer, de ander moet naar de sporttraining, zo onhandig gepland in de vroege avond en je partner werkt net die dag over en jijzelf hebt een koorrepetitie. In zo'n periode van rennen, vliegen en weer opstaan is een moment om samen aan tafel te eten zeldzaam. Iedereen komt op verschillende tijden thuis van school, werk en sportclubs en neemt iets uit de koelkast en zet dat in de magnetron en eet het met een bord op schoot voor de televisie op. Dan is het gezin tot een soort pension geworden en de onderlinge relaties zijn uiterst minimaal. Ook mij is dat overkomen.

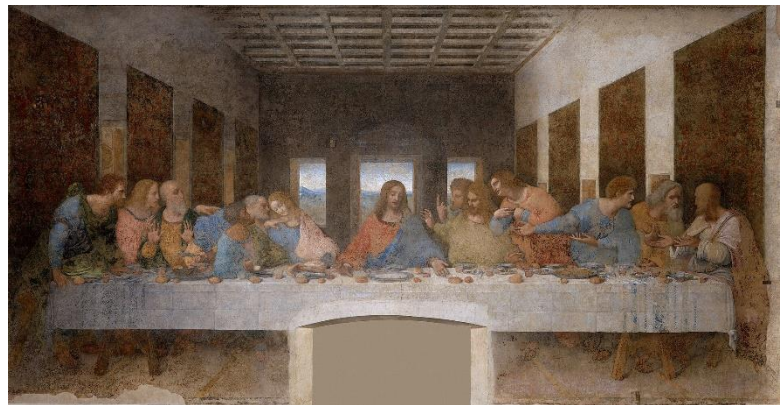

Ik spreek over gezin uit gemak. Daarmee duid ik natuurlijk ook op andere vormen van samenleven met elkaar, een groep mensen die onder één dak leven, jong en oud. Als ons gezin meer voelde als een inloophuis, dan zocht en zoek ik momenten in de week om toch verbonden te zijn met elkaar. Zo organiseer ik deze zomer weer een BBQ om samen met mijn twee zussen en broer en hun partners gezellig aan tafel te zitten. Om elkaar te ontmoeten en te zien. Zo zijn we in onze geloofsgemeenschap gestart met Rondom de tafel om het gevoel van gemeenschap te versterken. *(Afbeelding is Rondom de Tafel witte donderdag 2024)*

Het is vandaag Sacramentsdag, een dag om opnieuw stil te staan bij de betekenis van de viering van de eucharistie. Deze betekenis is heel rijk en kent vele kanten en facetten. Vandaag zou ik er één aspect uit willen lichten en dat is het volgende: de viering van de eucharistie schept verbondenheid, op de eerste plaats verbondenheid met elkaar, en op de tweede plaats verbondenheid met de Barmhartige die ons dit teken van brood en wijn heeft nagelaten. Wijn delen is nu slechts voorbehouden aan een selecte groep rond de priester. Hoe mooi zou het zijn als de regels van het niet morsen minder streng zouden worden toegepast binnen de katholieke kerk.

Wat een ieder met een wekelijkse maaltijd aan één tafel hoopt te bereiken is verbondenheid met elkaar, betrokkenheid op elkaar, het gesprek met elkaar. Dat hoop je ook te vinden als je naar de kerk komt. Er zijn van die vieringen waarin je dat heel uitdrukkelijk voelt: de mensen die hier nu samen naar voren komen om brood en wijn met elkaar te delen, die hebben iets met elkaar. Ze delen iets en stralen onderlinge verbondenheid uit. Zeker bij bijzondere vieringen is dat het geval: een huwelijk, een jubileum of een uitvaart. Zelfs als die verbondenheid er in eerste instantie niet is, omdat je niemand in de kerk kent of omdat je in het buitenland niet verstaat wat er wordt gezegd, dan licht er op het moment van de vredeswens of de communie iets op van herkenning. Je ervaart: we hebben iets gemeenschappelijks, ook al zijn we van elkaar gescheiden door de taal of andere hindernissen.

Het is deze verbondenheid die Jezus op de laatste avond van zijn leven met zijn leerlingen wil vieren. Het paasfeest was en is voor Joodse mensen het centrale feest, essentieel voor de Joodse identiteit. Het wordt vooral gevierd in familieverband of als dat er niet is met vrienden. Is het je opgevallen hoe zorgvuldig dit feestmaal in opdracht van Jezus wordt voorbereid? Op deze avond

laat Jezus in het gebaar van het breken van het brood en het laten rondgaan van de beker zijn leerlingen een teken na, waarin zij die verbondenheid met elkaar kunnen blijven vieren, ook als Hij er niet meer is. Het is het begin van de traditie van het christelijke avondmaal oftewel de viering van de eucharistie. Verbonden met de Ene, bron van leven. Het is zaak om zuinig te zijn op dit sacrament. De eucharistie is onmisbaar om het verder uit elkaar vallen van onze kerkelijke gemeenschappen tegen te gaan. (Afbelding is het laatste Avondmaal door Leonardo da Vinci(1452-1519))

Maar dan moeten we wel iedere keer opnieuw kijken naar de wijze waarop we het vieren: helpt het ons om onderlinge verbondenheid te scheppen? En: helpt de viering van de eucharistie ons om verbonden te blijven met het geheim van ons leven en geloven, met Jezus die op de laatste avond van zijn leven ons dit teken naliet? De viering van de eucharistie bestaat altijd uit twee delen. Op de eerste plaats lezen we uit de Schrift. In de eerste lezing hoorden we dat Mozes 'het boek van het verbond' neemt en het volk daaruit voorleest. Zo lezen wij ook in iedere viering uit de Bijbel, het Woord van God. Door de boodschap daarvan serieus te nemen als leidraad voor ons leven, ontstaat er verbondenheid. En op de tweede

plaats is het deze verbondenheid die nog intenser en lichamelijker kan worden ervaren, wanneer we tijdens de communie naar voren lopen en niet alleen onze oren, maar ook onze hand en onze mond openen voor het brood en de wijn. We hebben vandaag uit het evangelie van Marcus gelezen. Wanneer we hetzelfde verhaal zouden lezen uit Lucas, horen we Jezus daar zeggen: 'Dit is mijn lichaam dat voor jullie gegeven wordt. Doe dit, telkens opnieuw, om Mij te gedenken.' De eucharistie is een maaltijd om Jezus te gedenken. Als het ware dubbel verbonden.

De apostel Paulus heeft deze dubbele verbondenheid – de onderlinge verbondenheid met elkaar en de meer mystieke verbondenheid met de Heer – weten te vangen in het beeld van het lichaam van Christus. Als leden van de kerkgemeenschap vormen wij – zo verschillend als wij zijn, ieder met zijn of haar eigen talenten – hier op aarde het ene lichaam van Christus. Later heeft de kerkvader Augustinus treffend de samenhang tussen gemeenschap en eucharistie verwoord. In een van zijn preken zegt hij: 'Straks komen jullie naar voren en openen jullie je hand, en jullie ontvangen op je hand wat jullie met elkaar zelf zijn: het lichaam van Christus.' Wanneer wij straks naar voren komen om het brood van de eucharistie te ontvangen, wordt tegen ons gezegd: 'Het lichaam van Christus.' Als we dan 'Amen' zeggen, laten we op die manier weten dat we onderkennen wat we ontvangen. Maar ook zijn we bereid om deze dubbele verbondenheid – met elkaar en met de Ene – actief te zoeken en met onze daden te bevorderen. Ook daarbuiten geven wij vorm aan de onderlinge verbondenheid door één keer per week, per kwartaal, per jaar als familie en vrienden, als voetbalclub of als buurt aan tafel te zitten.

Zo hoorde ik een keer het volgende: tijdens de voorbereiding van de eerste heilige communie vroeg de begeleider de kinderen of ze nu begrepen hadden wat het woord Amen betekende. Eén van de kinderen stak de vinger op en zei: "Amen' betekent: oké, ik doe mee.'
Amen.